

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, hřt. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobę se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vraćajo, neplaćani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plaćuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Ljudski učitelji in njih premešćenje.

Krivica nima miru. Ona si je vedno v strahu, da ji kdo ne umakne tal ter je ne trešči v brezno, katero si zasluži. Vsled tega pa gleda ona z vso skrbjo na to, da si utrdi tla. Po svoji strani ima celo prav, ako tako dela.

Da je v razmerah, v katerih živimo sedaj, več krivice, kakor pravice, tega nam ne ovrže nihče. To je oćividno. Vsaka deželca, vsako mesto in še tudi po kmećkih srenjah imamo taciñ razmer v obilnem številu. Skorej po vseh teh so mođe na vrhu, katerim taka moć, kakor jo drže v rokah, ne pripada.

V našem dež. zboru, tedaj v štajarskem dež. zboru, kdo je na vrhu? Nemci, liberalni Nemci imajo v njem prvo in odloćilno besedo in vendar ljudstvo, v čegar imenu govorę, ni nič manj, kakor liberalno. Konservativno nemško in slov. ljudstvo je po celi deželi v veliki večini, naj si ga ogledamo po številu ali po davkih, ki jih plaćuje, toda oća volilnih skupin, stari vitez Schmerling, je te skupine tako porazdelil, da skorej ni mogoće ljudstvu, temu, kar se reče, da je domaće ljudstvo, priti na vrh in dobiti moći v roke.

Nihče, tudi naši liberalci si o tem niso več v dvomih, za to pa se boję, da utegne nazadnje vendar le priti ura, ko jim to moć ljudstvo izvije iz rok ter jih potisne za steno. Zato pa so sedaj vse svoje moći napeli, da bi ne bilo to več mogoće.

Eden taciñ svodov, na katerih bi radi ljudstvo prepeljali tje, od koder bi mu ne bilo več mogoće priti na vrh, je ljudska šola. Z njo bi si radi utrdili tla, na katerih stoję po krivici. Ker pa šola ni še popolnem v njiñ rokah, dokler še ima ljudstvo kaj moći do učiteljev, za to se mora mu vzeti ta moć, naj velja kar rado.

In prav to namerava sedaj dež. odbor z novim načrtom postave, ki jo dobę kmalu dež. poslanci v razpravo — postave, vsled katere

more dež. šolski svet vzeti učitelja z ene šole ter ga prestaviti na drugo, ne da bi bilo pravega uzroka za to. Niti okrajni in kamo-li, da more krajni šolski svet to zabraniti. V tem naj ima dež. šolski svet. nihče drug, prvo in zadnjo besedo.

Je-li take postave treba? Dež. odbor sam navaja nekaj uzrokov za tako potrebo, toda le-ti uzroki so že na prvi pogled piškavi in če premisli človek nasledke, ki bi vsled take postave prej ali slej nastali, mora reći, da je že v sami misli na tako postavo hudobija, katere je le zmožno srce — liberalca.

Učitelj, nad katerim visi meć take postave, ne sme in ne more biti druga, kakor šleva. On ne sme in ne more imeti druga v oćeh, kakor da dela po volji moć, ki so ravno na vrhu. Na to, čemu da je šola, na otroke, ki mu jih pošljejo stariši v šolo, ni mu treba imeti skrbi, da se le unim moćem ne zameri, to je njemu edina skrb. Gorjé, če se njim zameri, proć mora, Bog vé, kam mora in še ziniti ne sme ali se pa pritožiti kje, češ, da ni kriv. Dež. šolski svet hoće tako, to mu bodi dosta!

Šola, otroci, učitelj — vsi se s tako postavo izroćijo dež. šolsk. svetu na milost in nemilost in pa, kar je huje, v roke ljudi, na katere šolski svet posluša. Slov. učitelj — po njem pa bi že celo bilo, ako obvelja taka postava. Kak porednež kje — pri nas ne manjka taciñ — piše v kak nemšk list, da zanemarija učitelj nemščino ali da si ne leži v laséh z duhovščino in da je torej z njo tudi enaciñ misli gledé šole, to je zadosti, da se mu pripośle ukaz: Proć s teboj v — gore!

Misli, visociñ misli do sebe sicer nimamo ali to lahko rećemo, da si časti preroka ne lastimo, če rećemo, da je dež. odbor imel prav naše slov. učitelje v misli, kedar se je odloćil za načrt take postave. Ako dež. zbor vzprejme ta načrt za postavo, dobó z njo dež. šolski svet, ki šteje, ako izvzememo zastopnika graške in naše škofije, same Nemce in to liberalce v svoji

vrsti, naše učitelje popolnem v svoje roke. Več mu za sedaj ni treba. Drugo se poda potlej že samo po sebi. Tako se iznebi liberalstvo strahu, da še mu pošteno ljudstvo izpobije kedaj noge. Zoper nemško, liberalno učiteljstvo take postave ni treba, le-ti so tako na strani dež. šolsk. sveta v sestavi, v kakoršnji se nam kaže v teh naših dneh.

Svesti pa smo si zato, da se izrekó vsi slov. in istotako nemški konservativni poslanci zoper tako postavo. Tudi liberalnih nemških poslancev bode nekaj na njih strani, saj menimo, da še niso vsi dali slova — pameti in pravici.

Grob, noben grob ni preveč globok, da se va nj ne pokoplje načrt te postave.

Iz porotnega sodišča v Celju.

(Dalje.)

Tega jim je dal, tudi vsakemu pozneje en škaf kislega zelja iz Danjkotovega, ker je bila kad že na eksekuciji prodana, in je morala biti spraznjena ter je dajal in razprodajal vsega zelja tudi drugod, pa pisal v račun Dankove zapuščine, katero je imel oskrbovati, zatoraj je sodnija našla pri njem zapisano o teh izneskih 20 kr. Ajde je dal pol drugi škaf Rodošku, pa iz svojega, proti temu, da mu ga odsluži z delom.

Na to se zaslišijo priče.

Alojz Ornik 69 let star, učitelj v pokoju, pravi da je bil Dankov prijatelj kacic 30 let, in da je z Matevžičem 1 leto pred smrtjo govoril z Danko-tom, ta pa je obljubil Matevžiču eno kravo, njemu pa vinograd na Jablanskem vrhu. Ko sta pa djala Dankota, da ta obljuba le velja, če tri priče čujejo, in ko so hoteli poslati hitro po priče, je rajni rekel, da je še čas, da že bo drugokrat napravil oporoko. Pristavil je, da sicer ne more vedeti, če je rajni napravil koncem septembra 1885 omenjene oporoke, — on pa tega ne verjame.

Na vprašanje dr. Serneca, kake uzroke da ima, da se upa reči, da tega ne verjame, odgovori Ornik, da misli, da bi bil rajni vzel za priče njega in pa Matevžiča in bližnje sosedo, ne pa take 4 neznane može, vendar je moral priznati, da je Danko še pozneje sam k njemu rekel, da bo dal g. Štefanu Sakelšek, kedar bo mešnik ali štrtinjak vina ali pa 100 gld. Dr. Srnec mu zavrne, da Danko ni mogel vzeti Ornika in Matevžiča za priče oporoke, ker jima nič ni hotel zapustiti, kakor je bil preje obljubil, in da tedaj je prav jasno, zakaj si je vzel čisto tuje priče, — namreč za to, da mu nikdo nič ni ugovarjal zoper zadnjo voljo.

Ornik sam mora konečno še priznati, da je Dankota, ki je že bil dolgo pred smrtjo bohlen, marsikateri nadlegoval s prošnjo, naj bi

mu kaj zapustil, posebno tudi ženske, in da je vsakemu v lice kaj obljubil, pa se ni bilo zanesi na take obljube, ker Danko ni bil stanovitnega značaja.

Zdaj nastopi g. Štefan Sakelšek kot priča. Predsednik ga podučuje, da ni dolžan pričati, ker je tudi oče zatožen. Priča pa določno reče, da mu je volja pričati. On priseže, pravi, da je bogoslovec v Celovcu, in da je Tomaž Danko njega, kakor tudi lastnega očeta prav rad imel in dostikrat z njimi skupaj bil. V jeseni 1885 je Danko njemu zaupno razodel, da mu bode vse svoje premoženje zapustil, zatoraj je tudi verjel, da mu je oče pisal, kaj je od teh štirih prič izvedel. Teh štirih zatožencev pa on ne pozna.

Priča Miha Pulko pravi, da je sred leta 1885 rajni Danko mu povedal, da je ravno s Štefanom Sakelšekom bil govoril, ter mu obljubil celo zemljišče na Strnini, če se bo izučil.

Priča Jakob Trebom je v jeseni 1885 iz Dankovih ust čul, da bo Štefanu Sabelšku po smrti kaj dal, če bo še kaj imel.

Proti priči Gašperju Grebenčniku je Danko rekel, da bo za primicijo Štefana Sakelška kaj lepega dal.

Učitelj Šimon Šalamon potrdi, da je on napravil po prošnji Andreja Sakelška prošnjo na Ptujsko sodnijo zavoljo zaslišanja prič k ženi njegovi, Ani pa je rajni pol leta pred smrtjo povedal, da bo Štefanu Sabelšku svojo zemljo zaročil, če bo mešnik postal pri Svetem Duhu.

Rodošek Tereza žena zatoženega Boštjana Rodoška, potrdi pod prisego, da je njen mož enkrat koncem septembra 1885 zvečer, ko je domu prišel, ji ročno povedal, da je Tomaž Danko pred njim in tremi drugimi pričami oporoko delal, da bo vse Štefan Sakelšek dobil, žlahta pa nič.

Sprah Ana, žena zatoženega Jakoba Spraha, potrdi pod prisego enako, da je njen mož zvečer domu prišedši, ji povedal, da je bil priča Dankove oporoke. (Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Shranjevanje žita.

Po nekaterih krajih se žito shranjuje na diljah in torej v kupih. Dobro je torej, da zna človek, kako se dilje za to pripravijo, da so v resnici — žitnice. Kar je pri celi stvari glavna reč, je in ostane to, da se varuje žito kvara, ali to dosežeš samo s tem, da si napraviš žitnico na suhem, vendar pa, kar je mogoče, hladnem kraju. Za tega voljo ti ne svetujemo nikakor hlevov, v katerih so krave, konji in sploti živali ali pa krajev blizu vodá v to, da

si narediš tam žitnico. Zakaj ne? — Za to, ker na kraju ni suho in ni zadosti hladno.

Na večih krajih imajo zato posebne žitnice, vendar tudi pri njih je gledati na to, da ne pride va-nje dež ali sneg, nje je torej treba postaviti trdne in mora se jim dati trdna streha ali še njo ti bo treba večkrat pregledati, če ti kje ne prepušča vode. Vrh tega pa je žitnicam treba svetlobe in prepuha. Okna, skozi katera vleče, stojé si nasproti in ne smejo biti višje, kakor 60 cm. nad tlemi, to pa za to, da še more veter čez površje žita vleči.

Da zabraniš ptičem priti v žitnico, narediti se morajo mreže na oknih, bodi iz železja bodi iz lesa, to je vse eno, samo tako goste naj bodo, da še vleče lahko veter skozi nje, ptiči pa ne morejo več skozi nje. Zoper dež, sneg, meglo služijo ti pa lahko „polke“. Samo po sebi se pa razumeje, da tla ne smejo imeti lukenj in da je treba ključavnice, kajti nihče ne shranjuje žita za tatove.

Brž, ko si žito v tako shrambo spravil, začne se ono potiti; to se godi blizu tako, kakor dokler je žito v snopih. Najprej zapaziš toploto pri žitu, za-njo pride mokrota ter nek poseben duh. Ta duh nam kaže, da se z vodo izgubivajo še tudi druge snovi iz žita. Te snovi pa so olje in gorikova kislina, kajti toplota v žitu je le tako mogoča, da izgori nekaj trdnih snovi iz žita. Največ pa izgori menda trdivkine moke, manj pa mastnih reči in protejina.

Kdor ravna prav z žitom na žitnici, njemu je treba, da zabrani, kar največ more, vtopljenje žita ter da pospešuje umetno izhlapienje mokrote. To dosežeš najlaglje in najhitreje s tem, da nasiplješ žita le na tenko po diljah ter da ga daješ večkrat preobrniti.

V tem, ko leži žito, prijema še tudi potem, ko se je že izpotilo, vselej kislika iz zraka in daje zato pa iz sebe gorikove kisline, to se pravi: žito zgori po malem. To se godi zato, ker je žitu lastno to, da vzprejema željno mokroto va-se iz zraka. Lahko se ugane, da vzprejme žito, kedar je zrak vlažen, mokroto va-se in kedar je zrak suh, tisto zopet izpuhti. Računi se, da se ponavlja gorikova kislina tem bolj, čem pogoje se zrak izpremeni, čem več je vlage v žitu in čem višja je toplota. Oves, ki leži n. pr. 36 mesecev na zračni žitnici, izgubi 72 % suhih snovi več, kakor oves, ki leži isto tako 36 mesecev v zaprti žitnici. Moč ovsa je pri tem za 6 % manjša in tudi protejin pojema v njem. Koruza izgubi pa v 16 mesecih na zračnem kraju 10 % suhih snovi več, kakor pa, če leži na zaprtem kraju.

Iz tega pa lahko vidi človek, kako da je potreba za žito, da se shranjuje na suhih in hladnih krajih, pa takó, da se ubrani zraka. Ali težko je to, da doseže človek vse troje.

(Konec prih.)

Sejmovi. Dne 11. januarija v Šmarju, na Planini, pri Novi cerkyi in dne 14. januarija pri sv. Filipu v Kozjanskem okraju.

Dopisi.

Iz Celja. (Božičnica „katol. pod-pornega društva.“) [Konec.] Premalo je bilo zahvale, katero je izrekla za to odbrana učenka preč. g. Jožefu Žičkarju kot načelniku tega društva za preobilni trud in velike skrbi, katere jim to društvo in posebno njegove „Božičnice“ leto za letom prizadevajo. Pa še to pičlo zahvalo so preskromni gospod takoj od sebe odvrnili, ter zbrane otročičke v poljudnem nagovoru opominjevali, za preobilne darove, katere vidijo za se pripravljene, hvalo dajati pred vsemi ljubemu Jezuščeku, čegar podobico videl si okinčano pod božičnom drevescem. Božje dete čudovito leto za letom srca toliko p. n. dobrotnikov naklanja, da za reve tako očetovsko skrbijo. Opomnili so jih govornik potem, da naj molijo pred vsem za blagor Njih ekscelencije našega premil. knezoškofa, ki so pokrovitelj, pa tudi največi dobrotnik tega zavoda. Enako hvaležno pa naj tudi molijo za druge svoje dobrotnike, ki so za nje ali denarja, ali blaga darovali, in iz darovanega jim toliko obleke in obutila priredili.

Ob enem zahvalil se je društveni g. načelnik vsem p. n. dobrotnikom za vse temu društvu skazane dobrote, ter ga je še za bodoče njih naklonjenosti priporočil. Na to poprosil je navzočo preblagorjeno gospó baronko, pravo „mater ubogih sirot“, največjo dobrotnico tega društva iz Celjske okolice, da naj bi blagovolila otročičem za nje pripravljene božične darove razdeliti. Milostna gospa opravila je to službo s posebno spretnostjo, ter je osrečene otročičke prav ljubeznjivo slovenski ogovarjala. Vsa lepa svečanost sklenila se je s slovesnimi večernicami v domači kapeli. Konečno zapela se je še „Lurška pesem“ ravno tako, kakor se je pela letos pri duhovnih vajah na Slatini, in kakor se poje bržčas že po vsej našej škofiji.

Od sv. Trojice v Slov. gor. (Šolska napaka) Ni še minolo dva meseca, ko me neko opravilo pri sorodnikih privede v Slov. gorice, v trg sv. Trojice. Po raznih pogovorih, pogledam še radoveden kopo šolskih knjig na mizi ležečih, katere je deklica, ki obiskuje III. razred potrebovala. Pa žalosten prizor — knjige so bile same čisto nemške, kakor tretja nemška slovnica za nemške ljudske šole, tretje nemško berilo, tudi trdo nemško in nemška računica, le edini katekizem bil je slovensk; kakor da bi trg sv. Trojice bil Bog vedi, kje na Pruski zemlji, ne pa v Slov. goricah. Oh, sem si mislil, tedaj vas hočejo za nemčurje izrediti. Hvala Bogu, sem rekel, pri nas pa vendar ni

tako, mi imamo slovensko trirazredno šolo; pri nas je slovenski jezik temelj in podlaga vseh učnih predmetov, ne pa ohola nemščina. Taki učitelji, kateri slovenske otroke samo v nemščini učé, ostudijo otrokom materni jezik, ter le otrokom nauke po nemško v glave vrivajo, slovenski jezik pa jim je suženj. Oni pometajo materni jezik iz glave in jim trgajo materno ljubezen iz srca. Otroke po nemško nagovarjajo in nočejo slovenskega odgovora. S takim dejanjem zgubé otroci veselje do šole in učenja. Vsak pametni človek mi bode pritrdil, da je resnica, če se mladina učnih predmetov v tujem jeziku uči, je ves uk „bob v steno“. Ko bodo iz šole izstopili, ne bodo znali nemški, ker že pri učenju niso imeli pravega veselja k temu; družih potrebnih reči pa tudi ne, ker so se jih v tujem jeziku učili. Že vem, kam da pes taco moli. Prosto slovensko ljudstvo gotovo ne želi tega, temuč tržani. Oni bi pač radi bili, da bi se njihov trg ponemčil in da bi se slovenske gorice imenovalé „deutsche Büchel“. To ne bo nikoli. Njih želje se popolnoma strinjajo s celjsko „vahterico“, ki pravi, da je le nemški jezik zveličaven. Sram jih naj bo nas Slovencev! Edno vam tržanom nasvetujem, pustite slovensko šolo vašemu ljudstvu, ker je za vso vašo slovensko okolico ustanovljena, ne pa samo za vaš trg. Če pa vas nemščina tolikanj mika, ustanovite si lastno nemško šolo in ne vsiljujte nemščine v ljudsko šolo. Zapomnite še si besede rajnega, nepozabljivega in narodnega škofa Slomškega: Šola pa če prava ni, je boljše, da je ni. J. L. iz N.

Iz Borovelj. (Puškarija.) Kratko ste že omenili v vašem cenjenem listu, da dobijo Borovčiči zadružne stroje ali mašine. Pričakuje se s tém napredkom boljša bodočnost, zlati časi, kakor 1860 — 1875. Mnogo delavcev pa vse drugače misli o naslednjih mašin. 600 delalcev je v Borovljah, ki izdelujejo lovske puške; poleti imajo komaj dosti dela, zdaj po zimi je pa tako slabo, da žvižga! — Dela je premalo! — da! pravijo delavci, kaj bomo delali s stroji, ker še tako nimamo kaj dela! Ali se bo delalo z mašinami boljši kup, — puške nimajo tako že zdaj skoraj nobene cene več — to bi bila največja nesreča; pri industriji ni tako, kakor pa pri poljskih pridelkih, da bi cena rastla in padla, ampak cena znižana, ostane na vse večne čase nizka! V tem oziru se po pravici bojé delalci. Da pa veliki gospodi res mislijo, da bi se s stroji boljši kup delalo in s tém bi se delo pomnožilo, je bilo čitati že v raznih nemških novinah. Edino upanje je še bilo na vojaško delo, nove avstrijske puške-repetirke. Le zavoľo tega so Borovljanci tako veselo sprejeli nasvet vlade na osnivanje zadružnih mašin, ker se je sploh mislilo, da se bodo s temi stroji izdelovali posamezni deli k vojaškim puškam. „Žol-

nirsko delo je še fletno delati“, pravijo Borovčiči, „ker je gotov denar“! Ravnokar je pa razšla vest, da je vojaško delo od vlade odbito! Seveda ni samo zdaj žalost v Borovljah, ampak v celej spodnji Rožnej dolini. Čuditi se pa tudi ni, kajti v mestu Steyr so zelo že pripravljeni in uravnani na vojaško delo, v Borovljah pa še dozdej ni nobenih mašin, katere bi samo za 100 ljudi sto tisuč goldinarjev stale. Pravi uzrok slabo-žalostnega položaja v slov. Borovljah je edino le to, ker je preveč delalcev. Ogromno število, 600, je kar nekaj let sem tako silno narastlo, odkar se kmeti tako štulijo k puškariji ali „piljam“. Kmetje vidijo, kako so „piljaji“ židane volje, po krémah popivajo, nobel obleko nosijo, — kmetom se vse to dopade, zapustijo svoj lepi stan in hajdi k industriji! To je žalostno! Kmetom v okolici pa delavskih moči manjka. Dninarjev je toliko malo, da te količkaj priden delavec 1 gold. in še črez stane! To je res predrago za kmeta. Pri tem pa še število potepuhov in beračev od dné do dne narašča. Če je kdo le količkaj trapast, že v Boga ime prosi, da mu le delati ni treba, čeravno je v najmočnejših letih. Kmetje naj bi ne štulili svojih sinov toliko k industriji, doma pa hlapce in dninarje plačevali; poznam kmete, ki imajo po 3 sinove, pa vsi so puškariji; kako bo potem puškar na kmečkej hiši gospodaril, če nič ne bo v ekonomiji razumel, in vse tuje ljudi najemati moral in pa drago plačevati? Bog daj, da bi tiste kmete kmalu pamet srečala, ki svoje sinove preveč k puškariji „bulajo“, saj je mladih puškarskih sinov odveč! Kmeta sin, ki je postal puškar, navadno očetu nič ne pomaga.

Iz spodnje Savinjske doline. (Občinske volitve.) Svečana prve dni, bodo občinske volitve za občino Velika Pirešica. Občina je ena večjih občin za spodnji Štajer in sedi v srenjinem odboru 24 mož, in 12 njih pa še more posebej v namestništvu biti, toraj vseh je treba 36 izvoliti. To je težavna reč, ako se pomisli, da so za to le izvrstni, izobraženi, neustrašni, sploh značajni možje potrebni. In takojšnjih mož nabrati, to ni lahka reč; posebno ako so pomisli, da so tukaj zdaj dve stranki, in da so posilinemci, do ne dolgo časa do sedaj, prvo besedo imeli, in zvonec nosili; da je vse za njimi tekalo, ravno kakor da bi jih bili naravnost v sv. raj peljali. In še zdaj jih je mnogo, ki so tako zavrvani va-nje, to je v nemčuhe, da za ves svet ti ne verjame, ko bi njemu še tako resnico pravil, a kar „nemču“ gospod reče, to je vse gola resnica, akoravno je taka laž, da je vsa kosmata. Pa da gospodi, ki se v kočijah vozijo in gledajo iz sence, kako jim ubogi na solncu denar služijo, da taki se za Nemce štulijo in nemško le nemško in zopet liberalno nemško želijo, naj njim že bo. O ta-

kih ne govorim; pa da se slovenski kmetje, veliki in mali, ki so drugače čez vse poštteni in spoštovanja vredni, pustijo tako za nos voditi in da iz samega golega straha: kaj bi pa gospod „fotar rekli“, si ne upajo še menda drugače misliti ne, kakor „gospod“ želi; to je žalostno, to ni lepo. (Konec prih.)

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Sedaj stojimo že srečno v novem letu in ni videti, da se je izpremenilo kaj v političnem življenju. Niti nemški kujavci na Českem imajo doslej kaj od tega, da so se skujali ter izstopili iz českega dež. zbora. Knez Lobkovic, dež. maršal in baron Kraus, ces. namestnik sta bila vsled tega sicer šla na Dunaj h grofu Taaffeju, toda kar sta mu razodela, to ni grofa nagnilo, da bi kaj ukrenil za te dorasle pa kujave otroke nemške. Mogoče pa je, da jim še speče kako pogačo ter jo namaže s svojim maslom, da bodo zopet lepše lice dobili. — Na Dunaju se je na novega leta dvojje „zaljubljenih“ vrglo po sili iz tega sveta a prej v noči sta bila še na plesišču. Tak je rad nasledek „Silvestrovih večerov.“ — Lutrovcem cvete po Avstriji od nekaj let sem pšenica. Kar je kje mastniših služeb, tam naleti pogostem lutrovca. Sem iz „reicha“, iz Nemčije, sta si bila taci ljudi Beust in Stremayr kar na kupe zapisovala. Tovnej so imeli lutrovci v Gradcu volitev lutrovske župnije, 12 mož stoji ji na čelu. V njih vrsti pa smo koj 5 profesorjev naštel, vsi so v mastnih službah in povsodi prvi, kjer jim hodi za to, da vržejo kak kamen na kat. cerkev. In taci ljudje ne povedó ta čas, da so lutrovci in tudi novine ne vedó, se vé, da navlaš, ta čas nič za njih lutrovstvo. — Korošci še vedno nimajo škofa, to pa za tega voljo, ker se katolišk duhovnik ne da rabiti v zlo. Vsi nemški duhovniki, ki se jim je škofijstvo ponudilo, niso ga vzprejeli, češ, da je žalostno za višjega pastirja, če ne zna govoriti s svojimi ovčicami. A Slovence Bog varuj za škofa v škofiji, ki šteje dobro tretjino Slovencev! Odtodi toliko ugibanja in iskanja po novem škofu. — Na Kranjskem imajo sedaj potrjeno postavo, vsled katere se mora bernja rešiti. Njo še je prejšnja nemčurska večina sklenila tik pred uro, ko je postala manjšina. Sedanji dež. predsednik pa jo je vse eno priporočil v potrjenje. Kranjski kmet mu za to ne bo vedel hvale. Za gozde in njih vzboljšanje ima sedanji slov. dež. zbor v Ljubljani lepih predlogov in če se bode po njih ravnalo, bode s časom Kranjska zopet slovela po svoji lesovini. — Dež. odbor za Primorje v Gorici izdal je letos poročilo o svojem delovanju v italijanskem in slovenskem jeziku in pri našem v Gradcu? Lani se je predložila v našem dež.

zboru neka resolucija, v kateri se nam jemlje pošteno ime Slovencev ter se namesto njega vsiljuje ime — bindišarjev in do taci mož bi Slovenec še naj imel zaupanje? — V Trstu ni za las bolje, tudi tu, ne več Nemci, pač pa Italijani zatirajo Slovence ter sami škilijo prek črno-rmenih mej. V tem oziru, kakor tudi v onem si Nemec pa Italijan lahko podasta roke, samo da unega vleče na jug, tega pa na sever, in grof Taaffe še ni našel, da si sedi že sedmo leto na krmilu, za nju biča. — Ogrom ali bolje Madjarom jame že svitati, dolgovi, ki so jih od leta 1867 naredili, žugajo jim vzeti zlate gradove, ki so jih doslej stajali — v megli.

Vnanje države. Vse povsodi se sluti, da bode treba storiti konec večnemu rožljanju s sabljo, a nihče ne zna, kako se to naj doseže. Vsak dan rodi kako novo zavezo, sedaj je taka med Rusi in Turki, sedaj med Rusi in Nemci, sedaj zopet Nemčije z Avstrijo. Čemu je vse to? Da se plete nekaj, to edino je gotovo, kaj pa in zoper koga, tega ne pové nobena — pratka in ne vedó tudi nobene novine, naj se še tako delajo, kakor da bi vse vedele. Mi zato ne maramo iskati onih zavez. Nekatere so že v resnici, zato pa še vse eno ni reči, da so trpeče. — Bulgari so še vedno na površju, to je na vseh straneh se jih bojé, ker nikjer ni posebno veliko veselja za vojsko. Va-njo pa se lahko zaplete, kdor se koli potegne za-nje. — Nemški cesar Viljem stoji že 80 let v vojaški službi in so vsled tega imeli nek jubilej v Berlinu. No starček ga je še preživel, kolikor, toliko brez posebne škode. — Zoper ustajne delalce so nekatere države, Nemčija, Belgija, Francija in dr. sklenile združene postopati. Veliko pa si ne obetamo od tega združenja. — Salisbury, prvi minister v Angliji, išče še vedno ministra za finance. Kolikor se sliši sedaj, utegne se na ta stol še vendar-le usesti Göschen. Imenitno je to vsled tega, ker celo ministerstvo nima veliko moči, ako je ta mož zapet — pri žepih. To pa pomeni veliko pri vprašanju, ali nastane v spomladi vojska, ali ostane še mir po Evropi. — Francoski republikanci se prestrajajo, kajti stranka Ferryja in Freycineta čete si seči v roke. Doslej ste si bili nasprotni. — V Rimu je pogorela velika palača kneza Odescalchija sredi mesta. Požarna bramba je prišla gasit, toda še le celo uro pozneje, ko je jelo goreti. Knez ima škode za 1 milijon in je kralj Umberto očitno razodel svojo nevoljo nad tako počasno brambo. — Sv. Oče so vzprejeli, kakor prejšnja leta, tudi letos o novem letu najvišje plemenitaše v Rimu. Med njimi je bil poslanec naše Avstrije. — V Macedoniji vre in Turčija se boji ustaj. Pravi se, da angleški desetaki, šterlingi, pojó ljudem.

Za poduk in kratek čas.

Jaka Pinj.

(Narodna povestica.)

Bil je vroči dan o kresu. Pred staro kočo sedel je Jaka Pinj. Starec bil je globoko zamišljen, njegove motne oči so nepremično gledale na nebo, kjer so se majhni oblaki zbirali. Kratka pipa tičala mu je v ustih — videti je bilo, da je ogenj v njej uže popolnoma ugasnil.

Vedno je govoril sam sebi, zdaj pa zdaj drgnil je hlače ob koleno, kajti črne živalice so ga neusmiljeno nadlegovale. Približala se mu je ženska srednje starosti, in majhine postave. Črni razrušeni lasi zakrivali so popolnoma okroglo lice, in rujave oči delale so neprijeten obraz.

Na hrbtu nesla je težak koš zelenjadi: na licu jej je bilo znati, da ji srce bije v velikem srdu.

„Oh, tukaj sedite vi stari“, vzdihnila je, ko se mu je približala. Kakor da bi ne bil čul te besede, vprašal jo je, ko je z ropotom vrgla koš za hlev:

„Kje pa je Štefan?“

„Kaj bote vprašali! Doli na njivi stoji ta živina neumna, ta tepasta. Saj pravim, kakoršen je oče, takoršen je sin; oče je lenoba, pa je še sin lenoba.“

Ljudje so pripovedovali, da je Lena, priženjena mlada Pinjevska, svojemu možu Štefanu in pa staremu Jaki Pinju večna pokora.

„Menda je lačen“, vzdihnil je stari Pinj.

Na streljaj od kočice stal je na njivi mladi Pinj Štefan. Glavo je otožno pobesil na prsi, in velikansko telo podprl je z motiko pod pazduho. Zamislil se je globoko, zdaj pa zdaj prikradel se mu je bolesten vzdihljaj iz prsi.

Približal se mu je Jaka Pinj. Ljudje so govorili, da je neizmerno ljubil svojega sina stari Pinj.

„Kaj pa ti je Štefan?“ vpraša mladega stari.

„Nič“, vzdihnil je mladi.

„A ta baba“, popravil je zopet, — „rada bi se me iznebila.“

Nastal je molk; starec se je zamislil, Štefan vrgel je motiko na breg ter je položil po časi svoje ude na mehko trato v senci pod košatim orehom.

Najedenkrat, kakor da bi si bil kaj domislil, vsedel se je bil starec zraven, in dejal:

„Huda ženska je ta Lena.“

„In močna je“, menil je Štefan.

„In prinesla ni nič k hiši.“

„Nič, nič.“

„In milil sem, ker ni lepota, bo pa do brota.“

„Za sebe pač“. —

„A poslej bo tega konec“. —
„Kako bo konec?“

(Konec prih.)

Smešnica 1. „Moj Bog“, toži skupuh zdravniku, „moja hiša je polna strahu“. — „Kakó to?“ čudi se mu zdravnik. — „O“, odvrne bolnik, „jaz se bojim, da več ne ozdravim, moji ljudje pa so si v strahu, da še prebolim svoje bolenje“.

Razne stvari.

(Visoko darilo.) Svitli cesar so cerkvi in šoli na Hajdinju vsakej po 100 gld. darovali za potrebna popravila.

(Bralno društvo.) V Ribnici na Pohorju snuje se „kmetško bralno društvo“, v teku tega meseca se skliče še občini zbor, ter se ustanovi to za one prebivalce imenitno društvo. V osnovnem odboru pa so gg.: Fil. Strajhar, F. Miklavc in L. Držečnik.

(Volitev v Braslovčah.) Volitvena borba za občinski odbor je jako burna. Obsojati pa se mora postopanje neke stranke, ki iz sebičnih namenov po vsej sili hoče priti na krnilo in ki se brati z županom žalostne preteklosti, pod kojim se je nekda v oni občini nemško uradovalo. Tudi se ta stranka ne sramuje, pooblastila od udov nemškega „šulvereina“ jemati. Braslovčani! ne dajte se zaslepiti od takih možakov in volite zanesljive narodnjake, ki so vredni vašega zaupanja, kakor je bil vsaj večinoma dosedanji vrli občinski odbor!

(Vabilo.) Učiteljsko društvo za Ptujski okraj imelo bode v četrtek, dne 13. januarja 1886 ob 10. uri dopoldne v okol. šoli svojo redno zborovanje. Vspored: 1. zapisnik, 2. dopisi, 3. poročilo o društvenem delovanju, 4. govor g. J. Strelec-a „Duševni in fizični nagoni in napake pri otroški odgoji, 5. volitev novega odbora, 6. nasveti. K obilnej udeležbi uljudno vabi odbor.

(Zborovanje.) Celjsko učiteljsko društvo ima v četrtek, 13. jan. t. l. ob 11. uri dopoldne v okoliški šoli celjski svoj glavni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. petje, 2. zapisnik, 3. društvene zadeve, 4. o šolskih knjižnicah, gov. g. A. Brezovnik, 5. poročilo društvenega delovanja v 1886. letu, 6. poročilo o društvenem računu m. l. 7. volitev treh pregledovalcev l. računov, 8. volitev novega odbora, 9. določitev društvenine za tekoče leto, 10. izbiranje časnikov v naročitev, 11. nasveti. — Da se v obilnem številu zberejo stari in pristopijo tudi novi udi, pričakuje in prosi tudi najuljudnejši odbor.

(Živinska sol.) Minister pl. Dunajevski se pogaja z oskrbništvom solin za to, kako da bode mogoče kmetovalcem dati soli za živino dober kup. Minister ravna torej prav po rešo

luciji, katero je desnica v drž. zboru vzprejela, ter je upanje, da to tudi doseže. Kaj poreče pa dr. Ausserer in tovariši potlej? Prav se bojimo zanj, kajti mož ne bo mogel potem več tako dober kup zabavljati na naše poslance.

(Volitev župana.) Župan v Selnici je g. F. Medic, zdravnik v trgu. Volili so ga zbrani obč. odborniki enoglasno in odpade torej vse besedičenje, katero raznaša dr. Aussererjevo zloglasno glasilo po svetu.

(Občinska volitev.) V Krčevini pri Mariboru bode dne 14. januarija nova volitev obč. zastopa. Prva volitev je torej zavržena in za to opozarjamo še posebno naše može, naj se zberó v polnem številu, da bodo sedaj v večini, katera jim dohaja. Da je volitev ovržena, to je Mariborske nemčurje sicer poparilo, toda sedaj bodo še huje pritislili, tedaj slov. može pozor!

(Slovanska čitalnica v Mariboru.) Pri glavnem zboru, dne 31. grudna bili so izvoljeni v odbor sledeči gospodje: Paul Simon, hišni posestnik, predsednik; dr. Ivan Rudolf, tajnik; Jože Rapoc, hišni posestnik, blagajnik; dr. Ferdinand Dominkuš, advokat; dr. Janko Serbec, advokat; dr. Jarnej Glančnik, advokat; dr. Ivan Pekolj, c. kr. pristav; Franc Heber, mestni kaplan in Ivan Koprivnik, c. kr. vadm. učitelj.

(Bralno društvo Edinost v Središči) bode imelo v nedeljo, dne 9. januarija 1887 ob 6. uri zvečer v društveni sobi svoj letošnji občni zbor s sledečim vspešnim: 1. Poročilo tajnika o delovanju društva v preteklem društvenem letu, 2. Polaganje računov, 3. Volitev a) treh pregledovalcev, b) predsednika, c) šest odbornikov, 4. Določitev časopisov, 5. Predlogi, 6. Vplačevanje letnine.

(Pogreb.) Dne 4. januarija so pokopali v Gradcu č. g. Jožefa Vrbnjaka, župnika v dež. bolnišcu in isti den še g. Frid. Kmetiča, ljudskega učitelja v Gradcu. Oba sta bila Slovenca, prvi doma iz Št. Jurija na Ščavnici, drugi pa v Račah.

(Slov. uradovanje.) Občina Biš v slovenskih goricah je v seji dne 27. grudna 1887 sklenila počenši z novim letom 1887 slovensko uradovati.

(Tudi prav!) Pri našem domačem c. kr. peš. polku št. 47 je bil doslej slovit godec na „klarinet“, gosp. Janez Kalensky, v Mariboru. Vedno zmerjanje slov. in českega naroda pa mu je zamrzelo in zato poda se od nas domov — v Prago. Blagor mu, kdor more oditi od nas, pa ne zapusti že ob enem svoje domačije!

(Iz ječe.) Žalostna a zmirom bolj postaja resnica, da si ljudje želé v ječe, ne pa, da bi se je bali. Po vseh krajih je preveč jih v ječah. Tovneji so jih vsled tega poslali iz Celja nekaj v Begunje na Kranjsko, nekaj pa v Gradec na Karlovo.

(„Kmetški prijatelj.“) Gosp. dr. Ed. Glantschnigg, znani „kmetški prijatelj“, si je sedaj v laséh s svojimi nemškimi prijatelji, ter popušča zaporedoma vsa društva, v katerih je bil poprej „klas po koncu“. Kaj li rekó k temu njegovi prejšnji slovenski prijatelji?

(Pereči ogenj.) Pri sv. Stefanu blizu Žusma je nevarna bolezen pri svinjah. Menda je pereči ogenj, tam pa se pravi bolezní: rudeča bolezen.

Loterijne številke:

V Lincu 31. dec. 1886:	34, 32, 18, 53, 15
V Trstu „ „	7, 21, 56, 31, 10

Prihodnje srečkanje 8. januarija 1887.

Naznanilo.

Naznanjam, da sem se z novim letom preselil s svojo odvetniško pisarno v hram gospé Du-chatsch-eve, Burggasse št. 4.

1—2

Dr. B. Glančnik.

Gasilnice

vsakovrstne velikosti in stroja, s pristopnimi ventili, najizvrstnejše delane, in velike moči za brizganje, prilične srenjam, mestom, trgom in njihovim gasilnim društvom.

Brizgalnice

na kolesih, nosljah, v putah za vrte, **Vodonosnike** razne sostave, najboljše cevi iz konopnine, gumija, za sesavanje vode ali za napeljevanje vode, dalje vretenice in tehtnice za ove cevi, kakor tudi drugo

orodje gasilcem potrebno

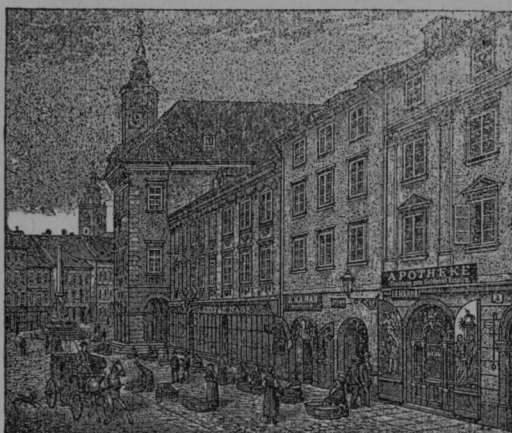
priporočuje po najnižji ceni proti 5letnemu poročtvu

ALBERT SAMASSA

c. k. dvorni zvonar in fabrikant strojev in gasilnega orodja

v Ljubljani.

Srenam in gasilnim društvom dovoli se plačevane v rokih. Podrobne cenilnice dopošilja brezplačno in franko.

Lekarna Trnkóczy,

zraven rotovža v Ljubljani
na velikem mestnem trgu,

priporoča tukaj popisana najboljša in sveža zdravila. Ni ga dneva, da bi ne prejeli pismenih zahval o naših izbornih skušenih domačih zdravilih. Lekarne Trnkóczyjevih firm so: Na Dunaji dve in ena kemična tovarna v Gradcu (na Štajerskem) ena pa v Ljubljani. P. n. občinstvo se prosi, ako mu je na tem ležeče, da spodaj navedena zdravila s prvo pošto dobi, da naslov tako-le napravi:

Lekarna Trnkóczy poleg rotovža v Ljubljani.

Marijaceljske kaplice za želodec,

kterim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten uspeh pri vseh boleznih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper: manjkanje slasti pri jedi, slab želodec, urák, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavoból, krč v želodcu, bitje srca, zabasanje, gliste, bolezni na vranici, na jetrih in zoper zlato žilo. 1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gld., 5 tucatov samo 8 gld.

☛ Svarilo! ☛

Opozarjamo, da se tiste istinite Marijaceljske kaplice dobivajo samo v lekarni Trnkóczy-ja zraven rotovža na velikem Mestnem trgu v Ljubljani.

Vsa ta naštetá zdravila se samo prava dobijo

v lekarni Trnkóczy-ja v Ljubljani zraven rotovža

in se vsak dan s pošto razpošiljajo.

Cvet zoper trganja (Gicht),

je odločno najboljšé zdravilo zoper protin in revmatizem, trganje po udih, bolečine v križu ter živeh, otekline, otrpnele ude, in kite itd., malo časa, če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilo zahval. Zahteva naj se samo „cvetú zoper trganje po dr. Maliču“ z zraven stoječim znamenjem. 1 steklenica 50 kr., tucat 4 gld. 50 kr.

Schutzmarke.

☛ Če ni na steklenici zraven stoječega znamenja ni pravi cvet in ga precej nazaj vrnite.

Planinski zeliščni sirup kranjski

za odrasle in otroke, je najboljši zoper kašelj, hripavost, vratoból, jetiko, prsne in pljučne bolečine; 1 steklenica 56 kr., 1 tucat 5 gld. Samo ta sirup za 56 kr. je pravi.

Kričistilne kroglice

ne sme bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se vže tisočkrat sijajno izkazale pri zabasanji človeškega telesa, glavobólu, otrpnjenih udih, skaženem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljicah à 21 kr.; jeden zavoje s 6 škatljicami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoje.

Zdravila za živino.

Štupa za živino.

Ta prav dobra štupa pomaga najbolje pri vseh boleznih krav, konj in prašičev.

Konje varuje ta štupa trganja po črevih, bezgavk, vseh nalezljivih kužnih boleznih, kašlja, pljučnih in vranjih boleznih ter odpravlja vse gliste, tudi vzdržuje konje debele, okrogle in iskrene. Krave dobé mnogo dobrega mleka. Zamotek z rabilnim navodom velja le 50 kr., 5 zamotkov z rabilnim navodom samo 2 fl.

Cvet za konje.

Najboljšé mazilo za konje, pomaga pri pretégi žil, otekanji kolen, kopitnih boleznih, otrpnjenji v boku, v križi itd., otekanji nog, mehurjih na nogah, izvinjenji, tišcanji od sedla in oprave, pri sušici itd. skratka pri vseh vnanjih boleznih in hibah. Steklenica z rabilnim

navodom vred stane le 1 gld., 5 stekl. z rabilnim navodom vred samo 4 gld.